മാഗചാ അധ്യായ   പുഢചാ അധ്യായ

ശ്രീഗർഗസംഹിതാ

അശ്വമേധഖണ്ഡഃ - സപ്തദശോऽധ്യായഃ

സ്ത്രീരാജ്യവിജയമ് -

ഗർഗ ഉവാച -
അഥാനിരുദ്ധസ്യ ഹയോ വിമുക്തോ
യദുപ്രവീരൈശ്ച മഹോജ്ജ്വലാംഗഃ ..
ഉശീനരാദീരവരാൻപ്രപശ്യ-
ന്വിനിർഗതഃ സോऽപി ശനൈഃ ശനൈശ്ച ..1..
ഏവം സ വിചരൻ രാജൻ രാഷ്ട്രേ രാഷ്ട്രേ
ഹയോത്തമഃ ..
നൃപൈശ്ച ബഹുഭീ രാജൻഗൃഹീതശ്ച വിമോചിതഃ ..2..
ഇംദ്രനീലം ജിതം ശ്രുത്വാ തഥാ ഹേമാംഗദം നൃപമ് ..
നൃപാശ്ചാന്യേ മണ്ഡലേശാഃ പ്രാപ്തം ന ജഗൃഹുർഹയമ്
..3..
വീരഹീനാൻബഹൂന്ദേശാന്വിലോക്യ തുരഗോത്തമഃ ..
യദൃച്ഛയാ നൃപശ്രേഷ്ഠ സ്ത്രീരാജ്യം തു ജഗാമ ഹ ..4..
രാജന്യകന്യാ കാചിദ്വൈ സുരൂപാ നാമ സുന്ദരീ ..
രാജ്യം സാ കുരുതേ സ്വൈരം രാജാ തത്ര ന ജീവതി ..5..
തത്ര ദേശേ സ്ത്രിയം പ്രാപ്യ യസ്താം ഭജതി കാമതഃ ..
ഊർധ്വം സംവത്സരാദ്രാജന്ന കദാപി സ ജീവതി ..6..
തത്പുരേ തുരഗോ ഗത്വാ ഹ്യുദ്യാനേ പുഷ്പസംകുലേ ..

ലവംഗലതികവൃന്ദേ സ്വേലാഗംധസമാകുലേ ..7..
പക്ഷിഭിർമധുപൈർഘുഷ്ടേ
സ്ഥിതോഽഭൂച്ചിംചിണീതലേ ..
ദദൃശുഃ സ്ത്രീജനാഃ സർവേ ശ്യാമകർണം മനോഹരമ്
..8..
ബ്രാഹ്മണാഃ ക്ഷത്രിയാ വൈശ്യാഃ ശൂദ്രാ ദ്ര്ഷ്ടും
സമാഗതാഃ ..
ഹയം ദൃഷ്ട്വാ സ്ത്രിയോ ഗത്വാ സ്വാമിനീമവദന്നൃപ ..9..
ശ്രുത്വാ രാജ്ഞീ രഥേ സ്ഥിത്വാ ഛത്രചാമരവീജിതാ ..
നാരീകോടിസമായുക്താ ഹയം ദ്ര്ഷ്ടും സമായയൗ
..10..
അശ്വം ദൃഷ്ട്വാ ച തത്പത്രം വാചയിത്വാ രുഷാന്വിതാ ..
പുനഃ പുരേ ഹയം ബദ്ധ്വാ യുദ്ധം കർതും മനോ ദധേ
..11..
കാശ്ചിന്നാര്യോ ഗജാരൂഢാ രഥാരൂഢാഃ സമായയുഃ ..
ഹയാരൂഢാസ്തഥാ കാശ്ചിദ്ദംശിതാഃ
ശസ്ത്രസംയുതാഃ ..12..
താഃ സർവാ കുപിതാ വീക്ഷ്യ ശസ്ത്രവർഷം
പ്രകുർവതീഃ ..
ആഗതോ ഹ്യനിരുദ്ധസ്തു ഹേമാംഗദമുവാച ഹ ..13..
അനിരുദ്ധ ഉവാച -
രാജന്നേതാശ്ച കാ നാര്യോ യുദ്ധം കർതും സമാഗതാഃ
..
വിസ്തരേണാപി കഥയ യേന മേ സ്യാച്ഛ്രിവം ത്വിഹ ..14..
ഹേമാംഗദ ഉവാച -
അത്ര ദേശേ ച കുരുതേ രാജ്ഞീ രാജ്യം നൃപേശ്വര ..
ന ജീവതി നൃപോ രാജ്യേ തസ്മാത്സ്ത്രീഭിഃ സമന്വിതാ
..15..
ഹയം ഗൃഹീത്വാ തേ സാ ച സംഗ്രാമം കർതുമാഗതാ ..

ഇതി ശ്രുത്വാനിരുദ്ധസ്തു രാജാനമിദമബ്രവീത് ..16..
അനിരുദ്ധ ഉവാച -
കസ്മാത്സ്ത്രീ കുരുതേ രാജ്യം രാജാ കസ്മാന്ന ജീവതി ..
ഏതാം വിസ്തരതോ വാർതാം യത്ത്വം ജാനാസി തദ്വദ ..17..
ഇതി തദ്വാക്യമാകർണ്യ രാജാ ഹേമാംഗദോ്ഽബ്രവീത് ..
സംസ്മരൻ യാജ്ഞവൽക്യസ്യ സ്വഗുരോശ്ച പദാംബുജമ് ..18..
യാദവേംദ്ര പുരാവൃത്തം യാജ്ഞവൽക്യമുഖാച്ഛ്രുതമ് ..
ചംപകായാം മയാ പൂർവം കഥയിഷ്യാമി തച്ഛൃണു ..19..
പുരാ കൃതയുഗേ രാജന്നത്ര ദേശേ ബഭൂവ ഹ ..
നാരീപാല ഇതി ഖ്യാതോ രാജാ തു മംഡലേശ്വരഃ .. ..20..
തസ്യാസീന്മോഹിനീ ഭാര്യാ സിംഹലദ്വീപസംഭവാ ..
പദ്മിനീ ഹംസഗമനാ പൂർണചംദ്രനിഭാനനാ ..21..
തസ്യാഃ സൗംദര്യജലധൗ മഗ്നോ ഭൂത്വാ മഹീപതിഃ ..
അഹർനിശമവിജ്ഞായ രേമേ താം ശതവത്സരൈഃ ..22..
ന ചാകാര പ്രജാനാം വൈ ന്യായം കാമേന മോഹിതഃ ..
തദാ സർവാഃ പ്രജാ രാജൻബഭൂവുർദുഃഖപീഡിതാഃ ..23..
പ്രജാനാം കദനം വീക്ഷ്യ മോഹിനീ നൃപവല്ലഭാ ..
ന്യായം ചകാര സർവാസാം സ്വശക്ത്യാ യാദവേശ്വര ..24..
ഏകദാ തം നൃപം ദ്ര്ഷ്ടുമഷ്ടാവക്രോ മഹാമുനിഃ ..
ആജഗാമ നൃപസ്യാപി പ്രാപ്തശ്ചാംതഃപുരേ കില ..25..
തമാഗതം മുനിം ദൃഷ്ട്വാ നൃപഃ സ്ത്രീലഗ്നമാനസഃ ..
വിജഹാസ കുരുപോ്ഽയം കസ്മാത്പ്രാപ്ത ഇതി ബ്രുവൻ ..26..

തതോ രുഷാ മുനിഃ പ്രാഹ ശൃണു മൂഢ നപുംസക ..
മുനീനാം സ്ത്രീജിതോ ഭൂത്വാപമാനം കിം കരിഷ്യസി
..27..
ത്വദ്ദേശേ ച സദാ രാജ്യം നാര്യഃ കുർവന്തു നിത്യശഃ ..
ന ജീവതി നൃപോ രാജ്യേ തസ്മാദ്ഗച്ഛ ത്വമാലയാത്
..28..
അത്ര ദേശേ സ്ത്രിയം പ്രാപ്യ യസ്താം ഭജതി നിത്യശഃ
..
സ തു സംവത്സരാംതേ വൈ ന ജീവതി ന സംശയഃ
..29..
ഗർഗ ഉവാച -
ഇത്യുക്ത്വാ സ്വാശ്രമം സോഽപി പ്രയയൗ മുനിസത്തമഃ ..
ഗതേ മുനൗ നൃപസ്തത്ര ക്ലീബോഽഭൂത്തസ്യ ശാപതഃ
..30..
സർവം മുനികൃതം ജ്ഞാത്വാ ഗർഹയാമാസ ഭൂപതിഃ ..
ആത്മാനമാത്മനാ ചൈവ സ ദീനോ ദുഃഖദുഃഖിതഃ
..31..
നാരീപാല ഉവാച -
കിം കൃതം മംദഭാഗ്യേന സ്ത്രീജിതേന മയാ ഹ്യഹോ ..
മുനീനാം പൂജനം ത്യക്ത്വാ തഥാ നിരയയായിനമ് ..32..
അദ്യ മാം പാപിനം ദുഷ്ടം യമദൂതൈർവിലോകിതമ് ..
ദൃഷ്ട്വാ വൈതരണീയോഗ്യം കഃ
പ്രതാപാത്പ്രമോക്ഷ്യതി ..33..
ഇത്യുക്ത്വാ സ ഗൃഹം ത്യക്ത്വാ വിചചാര വനേ വനേ ..
ഭജന്വിമുക്തിദം വിഷ്ണും ലേഭേ ചാംതേ ഹരേഃ പദമ്
..34..
അത്ര ദേശേ ച രാജാനോ രാജ്യം ശാപഭയാന്വിതാഃ ..
ന കരിഷ്യംതി നാർയ്യശ്ച കരിഷ്യംതി ന സംശയഃ ..35..
ശ്രീഗർഗ ഉവാച -

ഏവം തയോഃ കഥതോർനാര്യഃ ക്രുദ്ധാഃ സമാഗതാഃ ..
വ്യമുംചന്ധനുഷൈർബാണാൻപുംശ്ചല്യഃ
ക്രോധപൂരിതാഃ ..36..
താഃ സ്ത്രീർവീക്ഷ്യാനിരുദ്ധസ്തു
വിസ്മിതോഽഭുദ്ഭയാന്വിതഃ ..
കഥം കരിഷ്യേ യുദ്ധം വൈ സ്ത്രീഭിഃ സാർദ്ധമിതി
ബ്രുവൻ ..37..
തദൈവ തസ്യ നികടേ സുരൂപാ മംഡലേശ്വരീ ..
സ്ത്രീഭിഃ പ്രാപ്താ ചാനിരുദ്ധം ദൃഷ്ട്വാ വചനമബ്രവീത്
..38..
രാജ്ഞ്യുവാച
തിഷ്ഠ തിഷ്ഠ രണേ വീര കുരു യുദ്ധം മയാ സഹ ..
സേനായുക്തസ്തഥാപി ത്വം കിം ശോചസി വൃഥാ
രണേ ..39..
അഹം ത്വാം മാനിനം ജിത്വാ പ്രധനേ വൃഷ്ണിഭിര്യുതമ് ..
ക്രീഡാമൃഗം കരിഷ്യാമി മദനജ്വരപീഡിതാ ..40..
ഇതി തസ്യാ വചഃ ശ്രുത്വാനിരുദ്ധോ ഭയവിഹ്വലഃ ..
പ്രത്യാഹ ദീനയാ വാചാ സർവവിന്മംഡലേശ്വരീമ് ..41..
തുരഗം കൃഷ്ണചംദ്രസ്യ സർവദേവദേവേശ്വരസ്യ ച ..
മഹ്യം പ്രയച്ഛ ഹേ രാജ്ഞി ക്രതോരർഥേ തു സ്വേച്ഛയാ
..42..
നാഹം കരിഷ്യേ യുദ്ധം വൈ ത്വയാ സാർദ്ധം വരാനനേ
..
ഗച്ഛ ദ്വാരാവതീം തസ്മാദ്ദർശനാർഥം ഹരേശ്ച വൈ
..43..
യന്നാമസ്മരണാദ്ഭദ്രേ നരോ യാതി കൃതാർഥതാമ് ..
തസ്യ വൈ ദർശനസ്യാപി ഫലം കിം കഥയാമി തേ ..44..
ഇതി സാ ചാനിരുദ്ധേന ബോധിതാ നിപുണേന വൈ ..
പൂർവവാർതാം സ്മരന്ത്യാഹ ബ്രഹ്മാണം മോഹിനീ

യഥാ ..45..
സുരൂപോവാച
അഹം പുരാഭവം ദേവ സ്വർവേശ്യാ പൂർവജന്മനി ..
മോഹിനീ നാമ വിഖ്യാതാ കംജാംഗാ കംജലോചനാ
..46..
ഏകദാ ഹംസയാനേന വ്രജംതം പദ്മസംഭവമ് ..
ദൃഷ്ട്വാ തന്നികടേ ഗത്വാ ഭജ മാമിത്യുവാച ഹ ..47..
യദാ ന ജഗൃഹേ ബ്രഹ്മാ ശാപം ദത്വാ തദാ ഹ്യഹമ് ..
ഗത്വാ കകുദ്മതീതീരേ ചകാര ദുഷ്കരം തപഃ ..48..
തപസാ തോഷിതോ ബ്രഹ്മാ തപോഽന്തേ ച സമാഗതഃ ..
തപസ്വിനീം പ്രസന്നാത്മാ വരം ബ്രൂഹീത്യുവാച ഹ ..49..
തച്ഛ്രുത്വാ മോഹിനീ പ്രാഹ ദേവദേവ നമോഽസ്തു തേ ..
വരം വരയ ലോകേശ ദീനാം മാം തപസി സ്ഥിതാമ് ..50..
യദി മാം ത്വം ന ഗൃഹ്ണാസി ദുഃഖിതാം ശരണാഗതാമ് ..
തദാ രോഷേണ ത്യക്ഷ്യാമി തപസാ ച കൃശാം തനുമ്
..51..
ഇതി ശ്രുത്വാ വിധിഃ പ്രാഹ ശോകം മാ കുരു ഭാമിനി ..
അന്യജന്മനി തേ ഭദ്രേ ഭവിഷ്യതി മനോരഥഃ .. 52..
അഹം പൗത്രോ ഭവിഷ്യാമി ദ്വാരകായാം ഹരേശ്ച വൈ
..
സുവർണശ്ചാനിരുദ്ധാഖ്യഃ സ്ത്രീരാജ്യേ ത്വം ഭവിഷ്യസി
..53..
തതോ ഗൃഹ്ണാമി ത്വാം ഭദ്രേ നാനൃതം വചനം മമ ..
ഇതി ശ്രുത്വാ ച തദ്വാക്യം ജാതാഹം പൃഥിവീതലേ ..54..
ബ്രഹ്മാ ത്വം യാദവശ്രേഷ്ഠ മദർഥേ ച സമാഗതഃ ..
ഗർഗ ഉവാച -
വാക്യം തസ്യാഃ സമാകർണ്യ യാദവാ വിസ്മയം യയുഃ
..55..
അനിരുദ്ധസ്തു ധർമാത്മാ പ്രത്യാഹ വിമലം വചഃ ..

അനിരുദ്ധ ഉവാച -
ഗച്ഛ ശ്രീദ്വാരകാം ഭദ്രേ തത്ര ഗൃഹ്ണാമി ത്വാം പ്രിയാമ് ..
അദ്യ യാസ്യാമി തുരഗം രാജന്യേഭ്യശ്ച പാലയൻ ..56..
തതഃ സാ തസ്യ വാക്യേന പ്രമിലാം മംത്രിണീം വരാമ് ..
രാജ്യേ കൃത്വാ തുരംഗം ച ദത്ത്വാ ദ്വാരാവതീം യയൗ
..57..

ഇതി ശ്രീഗർഗസംഹിതായാം ഹയമേധഖണ്ഡേ
സ്ത്രീരാജ്യവിജയോ നാമ സപ്തദശോഽധ്യായഃ ..17..

ഹരിഃ ഓം തത്സച്ഛ്രീകൃഷ്ണാർപണമസ്തു ..

GO TOP